

Délvidék

Bácskai Napló
Politikai napilap
Főfőszerkesztő: Kónya Lajos

MEGJELENIK	
mindennap délután vasár- és ünnepnap kivételével.	
Szerkesztőség és kiadóhivatal:	
Szabadka IV. Rákóczi-ut 28.	
Telefon: 306.	
ELŐFIZETÉSI DÍJAK:	
Helyben házhoz hordva	
egész évre	14.00
három évre	7.20
negyed évre	3.60
egy hónapra	1.20
Vidékre postán küldve	
egész évre	17.00
három évre	8.70
negyed évre	4.35
egy hónapra	1.40

Keresztény politika.

— Demokrácia: nem demokrácia párt. —

Forrásban a magyar politikai élet. Jön válság és megoldás. Lemondás és kinevezés. Lesz kormánypartból ellenzék. Ellenzékéből kormánypart. Forr a világháborús, magyar politikai élet alaposan, hogy mikorra kiépül a béke műve, akkorra már minden téren kitisztult, kiforrott, fiatalosan acélos, izmos legyen az új, magyar belpolitikai élet.

Szívesen vesszük ezt a forrást. Ha jár is néha-néha válsággal, ha egy darabig kell is kísérletezni a szilárd politikai irányzat megtalálása érdekében, de végeredményben mégis csak — hisszük, reméljük, biztosra vesszük — az ország hasznára fog ki-acélosodni.

Ebben a nagy átalakulásban a demokrácia és igazságosság elveinek érvényesülését hangsúlyozzák és kürtölik a legjobban. A demokráciát, vagyis a nép jogainak érvényesülését. Tehát nem a demokrácia pártját. Mert értsük meg jól: más az első és más a második. A nép jogai alatt értjük a magyar népek: a földműves, a napszámos, az iparos, a gyári munkásnép jogainak érvényesülését. Tehát a szintiszta keresztény nép eddig meg nem adott jogainak érvényesülését. Ezzel szemben a demokrácia párt jelenti a legnagyobb percentben izraelita vallású párttagok összeségét, akiknek jobbra sok a vagyoni és bőségesen élvezik a magyar politikai élet által nyújtott és nyújtható minden jogokat.

Tehát a mai politikai forragnak célja, hogy az eddig jogtalan keresztény magyar nép jogaihoz jusson. Ez tehát a demokrácia, a melyért harcolni érdemes, harcolni kell, harcolni hazafias kötelesség.

A másik alapelve a mai politikai átalakulásnak az

igazságosság. Erre törekszik minden népe a világnak. Tehát a magyar nép is. Igazságosság alatt értjük mindenki igazának érvényesülését. Mindenki kapja meg, amihez joga, amihez jussa van. Ez a politikai igazságosság megköveteli, hogy a magyar nyelv a hadseregben, a magyar ipar és kereskedelem a gazdasági téren végre hozzá-

jusson a maga rég kiérdemelt, sőt mindenkor megérdemelt, de művésziessen elkönfiskált jogaihoz.

Ez a politikai igazságosság keresztény szempontból is állít ám fel igen figyelemreméltó, jogos és feltétlenül kielégítendő, megvalósítandó programponthoz. Hogy mit, arra bőven rámutatunk holnap. (p. dr.)

Az árdragító kofák kipellengérezése.

Szabadkán a kofák ügye szinte a legszerencsésebb kezékbe van letéve. A szigorú ítő hadjárat már-már lehetetlenné tette őket a féktelen garázdálkodásaikban. Csak legutóbb is olyan intézkedést léptettek életbe, mely visszaretentette őket a netáni sikerek felbuzdulásaitól. Másodszori elítélés után kitiltják őket a szabadkai piacról. Ez az az intézkedés mely megrendszabályozza szertelen kicsepangásait e féktelen társaságnak.

Igy ki van zárva annak az esélye, ha a végtelenségig kísérletezzenek a spekuláció kiszámíthatatlanságaival. Hogy pedig az első árdragításra is csak félelemmel gondoljanak igen üdvös intézkedése lenne a rendőrségnek, ha már az első kihágás után erkölcsi eszközökkel odahatna, hogy még csak meg se próbálkozzanak egy esetben se árdragítással. Ezt igen előnyösen úgy érnék el, ha az első eset után a rendőrség ítéletét olyképpen egészítené ki, hogy az elítéltet saját kofatábláján kipellengérezné.

Az ítéletnek a táblára való kifüggesztése sok esetben elejét vennie az első árdragításoknak is.

— Felavatták a Szokolji-otthont. Mint tegnapi számunkban jelentettük, tegnap délután fél 6 órakor ünnepélyesen felavatták a Szokolji-otthont, melyet Szokolji Pál őrnagy, a 86 ik gyalogezred pótzászlóaljának parancsnoka a trachomás katonák számára létesített. Az ünnepélyes felavatás megjelent Tiry Géza vezérőrnagy, államásparancsnok, Marton Aladár ezredes a 6-osok pótzászlóaljának parancsnoka, örkényi Bonta István őrnagy a 6-os honvéd lábadózó parancsnoka. A tábort lelkészek a legénységhez ebből az alkalomból szép beszédet intéztek.

Legújabb telefontudósításaink a második oldalon található.

Magyarok, horvátul vagy németül irjatok!

Néhány nap óta horvát nyelvű apróhirdetést közöl az egyik helyi lap kiadóhivatala. A hirdetésben valaminek Kaldé Antal, Zágráb (Petrinjoka-utca 13.) birkatej, tejföl és más vásárlási szándékát publikálja. Végül felszólítja a netán érintkezésbe lépőket, hogy horvátul vagy németül irjanak.

Egyébként az egész hirdetés nem a legbékésebb benyomásokat kelti az olvasóban. Elsősorban visszatetszést szül az a körülmény, hogy maga a hirdetés is idegen nyelven van megírva egy magyar nyelvű lapban, mely magyar ajkúak számára iródik. Erre vonatkozóan következtetésünk végső eredményeként leszögezhetjük azt az eshetőséget, hogy alkalmasint a hontientottak nyelvén olvashatunk hasonló sorokat, hasonló körülmények között.

Kaldé urral az üzleti összeköttetés is csak horvátul vagy németül vehető fel. Erre sokak válasza azt feleli Kaldénak, tanuljon meg magyarul vagy álljon olyan eszmék szolgálatába, mely a nyelvi kérdést egy közös, internacionális nyelvre akarja megoldani. Hasonlóképpen sokan megszívlelhetnék ezt a tanácsot Magyarországon, a világ legerősebb polyglott államában, ahol már sok tülekedésre adtak okot a nyelvi kérdések.

A politikai élet minden mozzanata e körül fordul meg. Az új kialakulások felé vezető út telve van sovinszta érzelmi tövisekkel, melyek hol ezt, hol emezt sebzik. Hol a magyarság érdekei vannak veszélyeztetve, hol a nemzeti-ségié.

Eppen ezért nekünk, mint sokféle nyelvű államnak arra kell törekednünk, hogy megtaláljuk a tövis nélküli utat, melyen a békés egyetértés honába jutunk. Kaldé ur bizonyára nem tanul meg magyarul, de mi sem horvátul, — mert „nyelvében él a nemzet“.

Jön petroleum Szabadkának.

Csak a nemrégiben fejeztük ki aggodalmunkat, hogy a város jelenlegi petroleumkészlete csak rövid időre fedezi Szabadka kőolajszükségletét. Tudvalevő, hogy a nyári hónapokra magánházartások egyáltalán nem kaptak petroleumot. Szeptember elejével azonban ismét kiutalják a porciókat. A jelenlegi körülmények között azonban igen kedvezőtlen kilátásaink vannak, hogy elegendő petroleumot kapjunk.

Bár a kereskedelemügyi minisztérium már intézkedett aziránt, hogy Szabadka részére az egyik kőolajfinomító gyár 90 métermázsza petroleumot szállítson, mégis aggodalommal kell tekintenünk a szeptemberi hónap elé, mert a kőolajfinomító szeptember 20-dikáig tartozik leszállítani a kiutalt mennyiséget.

Igy csak utólag juthatunk a petroleumhoz, melyre sok diákos családban elengedhetetlen ahhoz, hogy a tanulók élvezhessék köteleseiket. — Hiszük azonban, hogy dr. Biró Károly polgármester megteszi a lépéseket, hogy a petroleum még szeptember 20.-a előtt megérkezzen.

Demidor Imre meghalt.

Egy változatos színekben dus élet utolsó fáklyalobbanása villant fel a tegnapi nap délután, hogy örökre kialudjék. Dr. Demidor Imre költözött el az élők sorából. A kedves modoru öreg ur élete telve volt bohémbeesületességgel.

1855-ben született. Elvégezte gimnáziumi tanulmányait, beiratkozott a jogra. Itt bő alkalma kínálkozott színházba járni, hol anynyira összeharagkozott a színészélettel, hogy ő maga is színész lett. Fiatal 21 éves korában, már mint a szabadkai színház hősszerelmese csillogtatta kitűnő tehetségét. Nemsokára megücsült és most már feleségével együtt aratták a zugó tapsviharokat.

Rövid három esztendei szabadkai szereplése után ismét az ügyvédi tanulmányokra adta magát. Megszerezte a diplomát és városunkban nyitott ügyvédi irodát, melyet a legnagyobb becsületességgel vezetett.

Hét/őn még Palicson horgászott. A tó partján orót vett rajta régi gyomorbaja. A segítségére siető orvosok tanácsára beszállították a Mária Valéria kórházba, ahol tegnap meghalt.

Nem lesz új sorozás.

Mostanában az a hír terjedt el, hogy az idősebb korosztályokat, amelyek már több untauglichszemlére estek át, legközelebb újra sorozzák. Arról is beszéltek, hogy a 36-50 éves népfelkelők újabb szemléjét szeptember első felére tűzik ki és voltak, akik biztosan tudták, hogy ezen a sorozáson az eddiginél szigorúbb mértéket fognak alkalmazni.

Illetékes helyen érdeklődtünk az új sorozások iránt és azt az információt kaptuk, hogy az idősebb évfolyamok új szemléjére vonatkozóan semmiféle intézkedés ezideig nem történt.

Sorozásról — mondják illetékes helyen, — egyelőre nincs szó. A hadsereg tartaléka annyira komplett és az anyag olyan megfelelő, hogy az alkalmatlanok szemléjére ma nem is gondolnak. Ha a sorozást elrendelnék a közeli időben az sem történne meg, s bár a döntő körök esetleges újabb intencióit nem ismerjük, de teljesen bizonyos, hogy abban az esetben, ha a sorozásokat kiírják, nemhogy szigorúbb, hanem inkább az eddiginél enyhébb szempontból bírálják el az anyagot. A sorozások alkalmával rengeteg értékes tapasztalatot szereztünk és mondhatjuk, hogy a leghumánusabb elvek irányítják a hadvezetőséget és a hadügyminisztériumot, ami abból is kitűnik, hogy őfelsége parancsa szerint a legöregebb korosztályokat — minthogy szükségünk sincsen rájuk — szabadságolják.

Puskaropogások a gáton

Három sebesült. Halottakról nincs jelentés.

A gáti harcok szünterére kiküldött tudósítónk jelenti: Az elmúlt éjjel az eddigi harcok szünet után új lendülettel indult meg az ellenségeskedés. Esti 11 óra tájban fejlődött ki a legvéresebb harc, melynek kibontakozásai még nem nyújtanak tiszta képet az itt lefolyt vérengzésekről.

A Zombori-úti gáton erős puskaropogások hallatszóttak az elmúlt éjjelen. Az ellenség erőzva támadott és sikerült neki néhány sebesülést ejteni. A sebesültek közül Pércsics Pál 17 éves IV. kör 307. szám alatti lakos fejlődés következtében lett harcsebesült. A helyszínre kiérkezett mentők hamarosan bekötötték sebeit, melynek a legveszedelmesebb, mert homlokán csak a bőr alatt furódott keresztül a golyó.

A harcok zajra a környékbeli lakosok mind figyelmesek lettek és teljesen elárasztották az utcákat. Pércsicsen kívül a szünteren nem találtak több sebesültet.

Ma reggel azonban Fejes Antal 17 éves molaár gyerek, ki Párdies-utca 307. szám alatti lakik szintén sebesült fordult a mentőkhöz. Bal kezén ejtett szúrás sebeit bekötötték. Fejes tagadja, hogy halott volna puskaropogásokat, de minden valószínűség szerint ő is részt vett a gáti harcokban sőt egy harmadik társuk is megsébesült ezideig azonban még ez nem jelentkezett.

Kávéházakban kerjék a „Délvidék“-et.

A „Délvidék“ legújabb telefonhírei.

A fegyverszünet kérdése.

Stockholm, aug. 29. Rómából jelentik: A Vatikánban kedvezően ítélik a pápa fegyverszünetre vonatkozó ajánlatának kilátásait. Két kormány, — melyek közül az egyik nem a középponti hatalmakhoz tartozik — kiegészítő kérdéseket intézett a pápához.

Az oroszok békekonferenciája.

Moszkvából jelentik: Az állami konferencián Kale-din nyilatkozatot olvasott fel. A nyilatkozatban hangsúlyozza, hogy a politikát teljesen ki kell irtani a hadseregből, követeli az ezredtanácsok megszüntetését és a parancsnokok büntető jogainak visszaállítását.

Ceidze hangsúlyozza, hogy csakis forradalmi demokrácia hathatós közreműködése teszi lehetővé a hadseregbeli állapotok megváltoztatását. Erélyesebb élelmezési politikát követel. Felszólalt még a kölesönök kényszerjegyzésének behozataláért és erősen követelte a nemzeti jogok elismerését.

A pápai jegyzék célja.

Hága, aug. 29. Washingtonból jelentik: Deazane, itteni delegátus egy interjuban kijelentette, hogy a pápa jegyzékének célja a béke, mert — mint mondta — mi-helyt leteszik a háborus felek a fegyvert, többé azt nem veszik fel.

A franciák a stockholmi konferencián.

Stockholm, aug. 29. A francia szociálista szervezetek elhatározták, hogy képviseletük magukat a stockholmi békekonferencián. Abban az esetben, ha a többség vonakodna a háborúért a felelősséget vállalni, a francia szociálisták kivonulnak a tanácskozó teremből.

Kerenszki állításai.

Berlin, aug. 29. A Lokalanzeiger megállapítja, hogy Kerenszki tegnapi beszédének egyik nyilatkozata, hogy a központi hatalmak új békeajánlatot tettek, nem igaz. Ezt a kijelentést Kerenszki az ujjáól szopta.

A keleti harctér eseményei.

Sovejánál kénytelenek voltunk egy tegnapi el-foglalt magaslatot tulerőben levő támadások elől kiüríteni. Kritek vezérezredes hadseregénél osztrák-magyar és német ezredek forró harcokban elragadták az oroszoktól Bojan falut és a dolzok-magaslaton levő állásokat. Több mint 1000 foglyot, 6 ágyut és számos géppuskát szállítottunk be.

A Pruth északi partján rajnai, bajor és osztrák-magyar ezredek rohammal elfoglalták a Dolzok magaslaton levő erősen elszáncolt orosz állásokat és Bojan falut. Több ezer foglyot, 6 ágyu és számos géppuska jutott kezünkre.

A Susita mentén Sovejától északra biztosító osztá-gainkat a tulerőben levő ellenség támadásai röviddel ezelőtt elfoglalt magaslatokról visszaszorították.

Üzdelem az olasz fronton.

Az olaszok a Baisinéza-Heiligengeist fensíkon mindent elkövetnek, hogy növeljék azt a területet, amelyet a 11-ik Isonzó-esata kezdetén nagy áldozatok árán megszeroztek. Harcosaink, akiknek ellenálló ereje a tiznapos esatában sem ingott meg, elkeseredett kézigránát és szu-ronyharcokban mérköztek az olasz tulerővel. A vitéz védők mindenütt visszaverték az ellenséget, amely helyenkint teljesen felbomolva menekült. A stilsí-hágó területen végrehajtott vállalkozásunk teljes sikerrel járt. Császárlövészek jégen és havon át meglepetésszerűen ki-emeltek egy ellenséges őrsöt és 2 olasz tisztet, 20 alpinit és 1 fényszórót hoztak magukkal.

Megöltek egy alvégi legényt a felvégiék.

A Bajával szomszédos Sükös-dön nagyobb a gyűlölség az alvégi és a felvégi legényei között, mint a háboru elején a szerb és magyar bakák között. Nagyobb bünt nem követhet el sükösdi legény, mint-hogy ha az alvégi legény felvégi leannyal áll szóba, vagy felvégi legényekkel mulat.

Ezt a nagy bünt követte el Kincses Mihály, aki a baroterről kapott szabadsággal érkezve haza, alvégi legény létere elment egy felvégi leányhoz.

Legény pajtasai már ezt is rossz néven vettek tőle és megfenyegettek, hogy ha a felvégiékkel barát-kozik, abból nagy baj lesz. Kincses azonban nem lett a pajtasai haragjától, hanem elment a felvé-gi legényekkel a Harom Kereszt-koresmába. Amikor ezt megtudták az alvégi legények, összeszedelőz-kodtak vagy huszan, kilettek a szabadságos katonát, rávetették magukat és botokkal, vasvillával addig üötték, amíg mozogni tudott. A fiuban volt még egy kis élet, mikor bevitték Bajára a kór-házba. Itt azonban már nem se-gíthettek rajta, meghalt. A gyilkos legényeket összeszedték a csend-örök. A civil legényeket átadták a polgári bíróságnak, a katonákat pedig beszállították a katonai ha-tóságnak.

Több élelmet kapnak a szülő anyák.

Eddig sok volt a panasz, hogy a kimért adag bizonyos élelmickekkel egyeseknek — főleg az áldott állapotban lévő nőknek nem elég táplálékot nyújt. Most dr. Nagy Ferenc, a Közélelmezési Hivatal alelnöke elrendelte, hogy az áldott állapotban lévő, beteg-ágyat fekvő és szoptató anyák a hatósági elosztásra kerülő termé-nyekből és árukból, mint például lisztből, krumpliból, cukorból, tej-ből és egyéb árukból husz száza-lékos többletet kapjanak. A szülő anyáknál a lebetegedés után két hónap mulva, a szoptató anyák-nál pedig a tizenegyedik hónap végével szűnik meg ez a rendelkezés. Ahol jegyrendszer van, ott a batóságok husz százalékos pótl-yyel kötelesek kiszolgáltatni, ahol nincsen jegyrendszer, ott az elől-járóság külön összeírási jegyzék alapján kell hogy intézkedjen a husz százalékos pótagadok kiadása iránt.

Arra nézve, hogy ez a rendelet Szabadkán mikor lép életbe, még hivatalos értesítésünk nincs.

Szurmay-nap

lesz az elesett honvédek árvái javára szerdán és csütörtökön a 6 honvéd gy.-ezred

teljes zenekara

közreműködésével a —

Lifka moziban

Szinre kerül ezuttal G. PUCCINI világhírű operája filmen

A bohémélet.

Kezdete fél 6 és este fél 9 órakor.

Dr. Balogh Ernő beiktatása.

Dr. Balogh Ernő főispáni beiktatásának rendezésére kiküldött bizottság a beiktatás összes előkészületeit már megtette. Alapvetően kimondta a bizottság, hogy a főispán ur óhaját is, a komoly háborús időkre való tekintettel minden köztársasági és ünnepelést mellőzni fog. Magyar díszruhák nem öltendők fel.

Az új főispán pénteken d. e. 10 órakor a zombori gyorsvonattal érkezik Szabadkára. A pályaudvaron a városi tanács és tisztikar, a törvényhatósági bizottság és hozzá csatlakozó polgárság fogadja és kíséri a városi székházba.

Felkéri a bizottság a város közönségét, hogy a főispán tiszteltetésére házaik már augusztus 31-én pénteken kora reggel zászlókkal feldíszítsák szíveskedjék.

A szombat d. e. 8 órakor kezdődő díszközgyűlésre a polgármester a meghívókat kibocsátotta s arra úgy a törvényhatósági bizottsági tagokat, mint az egyházi, katonai, állami hatóságok fejeit és a

városban lévő egyesületeket és testületeket meghívta.

A közgyűlés idejére a karzatra való belépés csak reggel történhetik. Az első sor hölgyeknek tartatik fenn. Akik jegyet akarnak maguknak biztosítani, azok Gerőly József dr. hoz forduljanak (polgármesteri hivatal).

A díszközgyűlés után — körülbelül 10 órától kezdve — a főispán a jelenbehozott tisztelgő küldöttségeket fogadja. A rendező bizottság kéri hogy a tisztelgő óhajító hatóságok és intézmények ebbeli szándékukat dr. Völgyi János főjegyzőnél jelentésük be.

Az ünnepi beiktatás teljes programját holnapi számunkban közöljük.

A szabadkai szervezett munkások a főispáni beiktatás programjával a legszolidaritásos viszonyra lépnek. Elhatározták ugyanis, hogy a szombati napon délelőtt 10 órától délután 2 óráig munkaszünetet tartanak minden ipari és kereskedelmi üzemből. A kereskedők ebből az alkalmából üzleteiket bezárják.

Gondoskodás a kiskertesekről.

— Fuvart a város biztosít. —

A szabadkai kiskertesek fáradtságot nem ismerő lelkesedéssel iparkodtak azon, hogy bizottságok családjuk részére a szükséges élelmiszereket. Igyekeztek Szabadka városa mindenkor támogatni őket, látván a nagy nyomort, melylyel egyébként meg kell küzdenie egy hivatalnok embernek.

Most is egy örömdetes hírről kell értesítenünk olvasóinkat. Szabadka városa ugyanis teljesen díjtalanul szállítja haza a kiskertesek burgonyatermését.

A kiskertekben termelt burgonyának a felszedése már erősen folyik.

Mert sok esetben a termelő bur-

gonyáját fuvar bírányában nem tudja a kertjéből hazaszállítani, azért a város ezeknek a segítségére siet azzal, hogy amennyiben az egy környéken lakó kiskertesek egyesülnek és egyszerre legább 15-16 zsák burgonyának a hazaszállítását biztosítják — mert 1-2 zsák burgonyáért fuvart kiküldeni nem érdemes, — úgy ezeknek a természet e héten és a jövő hét folyamán a város a saját igával teljesen díjtalanul hazaszállítatja.

Igénylők ez ügyben mindennap a déli 12-1 óra között Vujkovicz Cz. Benő városi gazdánál jelentkezhetnek.

NAPI HIREK.

BESZÉLNEK A HOLTAK...

Távol orosz földön,
Egy holdfényes éjjel
Lágy susogás hallik
Hősök sírkertjében.

És ahogy közeleg
Az idő éjfére,
Mintha az a sok sír
Sóhajna, beszélne...

Megszólal az egyik:
„Szép, fiatal mátkám,
— Erzem odahaza
Szívzakadva vár rám.“

Szellő viszi hangját
S már sutog a másik:
„Oly fiatal vagyok;
Szívem haza vágyik!“

Nem is éltem, máris
Örök álmot alszom.
Használt-e hazámnak
Aldozatos harcra?“

* * *
Csendes álmaitok
Semmise zavarja!
Felébredtek egyszer,
Fényes diadalra
BIERMANN MARISKA.

— Készülődés a főispáni installációra. Dr. Balogh Ernő főispán installációjára javában folynak az előkészületek. Dr. Biró Károly polgármester most küldeti szét a díszközgyűlésre a meghívókat. A díszközgyűlésre hivatalos lesz minden szabadkai egyesület. Az egyesületek testületileg képviseltetik magukat a főispáni installációban.

— Rézgálíckiosztás. Hétfőn és pénteken a városháza 1-ső emeletének 38-as számú szobájában rézgálíckiosztás lesz.

— Dr. Mérey Béla kitüntetése. A hivatalos lap legutóbbi száma közli, hogy dr. Mérey Béla 6-os honvéd gyalogezredbeli törzsorvosnak a király az elienség előtt teljesített kitűnő és önfeláldozó szolgálatainak elismerésül a Ferencz József rend lovagkeresztjét a hadidíszítvánnyal adományozta. Dr. Mérey Béla, — kinek mellét e kitüntetésen kívül több medália is díszíti — a háboru eleje óta teljesít szolgálatot a harcokban, hol megszaktítás nélkül végzi önfeláldozó munkáját.

— Kitüntetés. Legfelsőbb dicsőség elismerést a kardokkal egyidejűleg kapott: Ember Pál 4. honvéd huszárezredbeli százados.

— Tüntetés dr. Balogh Ernő főispán mellett. Megírtuk, hogy a vasárnapi rendkívüli közgyűlésen a törvényhatóság nem adta annak tanácsát, hogy vajmi nagy öröme szolgál dr. Balogh Ernő főispánja. Eggyetlen éjjen nem hangzott el ezen a közgyűlésen. A főispán iránt tanúsított emez idegenkedés azonban csak a közgyűlési terem falai közé szorult, mert az egyesületek és a fiatalság körében erős mozgalom indult meg azért, hogy dr. Baloghyt már a vasutnál lelkes tüntetéssel fogadják.

— Dr. Váli Dezső orvos utazásából megérkezett és orvosi rendelését újból megkezdte.

— Kiállítás. A szabadkai Ötár-egylet a kárpáti és erdélyi betörések által feldúlt falvak templomaitak felszerezésére beszerzett és az egyesület által készített kézimunkákból, azoknak rendeltetési helyükre való elküldése előtt, az egyesület székházában, a Miaszszonyunkról a lekolonének zárda-jában szeptember 2-3-4-én kiállítás rendez, melyre az egyesület tagjainak, valamint az érdeklődő közönségnek megjelenését kéri. Külön meghívókat nem adnak ki. A kiállítás vasárnap szeptember 2-án délelőtt 10 órakor sz. misével kezdődik, melynek végzetével Vujkovicz Dezső prépost-plébános egyesületi igazgató a kiállított tárgyakat meg fogja áldani és a kiállítást megnyitni. A kiállítás naponta reggel 9 órától d. u. 6 óráig lesz nyitva. *Bélapáti díj nincsen.* A jótékony cselekedetekből adományokat köszönettel fogadják és hírlapilag nyugtáznak.

— A päliesi lakók és az ősz. Ha reggel korán kelünk, éreznünk kell a csipős, hűvös időt, de észrevesszük a napról-napra ritkuló fűrdőközönségről is, hogy immár közeledünk az őszhez. A korzón. a vendéglőben, a villamosokban, nem olyan élénk már a forgalom, mint volt és egyszerre csak azon vesszük észre magunkat, hogy újra eimentek az összes idegen fűrdővendégek és csak a bent, azaz kintlakók maradtak még kint. Ugy látszik, hogy a lakás hiány következtében nagyon sok szabadkai lakos ezidén kényszerülve lesz kint Pälieson lakni. Kérdés, győzik-e majd fával azokat a többnyire egyes ablaku lakások kifűtését. Egészségesebbnek feltétlenül egészségesebbnek, mint a szabadkai nedves lakások és így azok, akiknek elegendő idejük van a ki- és bejárásra, nem is sokat törődnek a szabadkai lakáshiánnyal.

— Még mindig sötétek az utcák. Multkoriban már megírtuk, hogy az újvidéki gázgyárnak nincs szén és ennek folytán az utcák sötétek. Csakis így lehetséges az, hogy a sötétség leple alatt a legbotrányosabb dolgok történjenek, melynek levét — helytelenül — a városi közönség issza meg. Sötétek a városok helyiségei, ami rendkívül kedvező körülmény a becsukottak számára. Sötét a pályaudvar, ahol már ennek egy haláleset is tulajdonítható, sötét minden, de legsötétebbek a városi vezető urak szeméi, midőn nem látják azt, hogy a strandon naponkint hajnalig mulat egy-egy társaság ragyogó villanyfény mellett akkor, mikor az éjjel 12 és 1 órakor érkező utasai kényszerülve vannak

sötétben a városba botorkálni, kivéve magukat fiatal subancok kelemellen támadásainak. A szabadkai állapotok teljes mértékű hasonlatossága arra kényszerít bennünket, hogy ezután, mint eddig is a legenergiusabb hangon követeljük a városok vezetőségétől, hassanak oda, hogy világítására szemet kapjon a város.

— Beiratkozások az elemi iskolákba. A szabadkai elemi iskolákba szeptember 3-án, 4-én és 5-én lesznek a beiratkozások; mindenkor délelőtt 8 órától 12 óráig és délután 3-tól 5 óráig. A javító vizsgálatokat elsején délután tartják meg 3-tól 5 óráig. Hatodikán Veni Sancte lesz délelőtt fél 10 órakor. Utána osztályrendezés és délután megkezdődnek a rendes tanítások.

Ha régebbi lappéldányokat akar rendelni valaki, írja meg levélben, hány darab újság kell neki, küldjön be abban a levélben a Délvidék kiadóhivatalának annyiszor 6 filléres levélbélyeget és mi azonnal küldjük címére a lapot. 5 újságért például küldjön egy 30 filléres bélyeget.

Főszerkesztő: Pinterits Károly igazgató, Budapest.
Főmunkatárs: Dr. Fontányi József ügyvéd, Szabadka.

Nyomatott a kiadótulajdonos, Szent Antal Nyomda és Irodalmi Vállalat mint szövetkezett könyvnyomdájában Szabadkán, Rákóczi-utca 20. szám.

Felolvas szerkesztőnek telefonszáma: Pälies 34.

KORZÓ

MOZI

Csütörtökön, fél 8 óra

A bűnös kastély

nagyhatású Nordisk dráma, a főszerepben

Ritta Saccheto

Péntek, szombat, vasárnap

AGRA KINCSE

fantaszt. keleti dráma.

Bácskai utasok figyelmébe!
A „Délvidék“ kapható Zombor, Baja, Újvidék és Szabadka, vasuti hírlap-árusítóinál.

PANASZOK.

A jegyváltás nehézségei a szabadkai pályaudvaron. Köztudomásu dolog, hogy a haboru negyedik esztendejében is oly forgalmassak a vasutak, hogy az utazás ebben a mozgalmas, minden jellegű nehézségekkel (kevés kupé és rengeteg hőség, élelemhiány, idegesség stb.) tarkított korban valóssággal réme a jóizlésű embernek. Ha pedig a szabadkai állomás főbejáratánál beteszi a lábát jegyváltáshoz, egyenesen életveszélyesen szorongó helyzetbe sodorja a jegyváltásért verekedő hangos publikum. A nyugodtban gondolkozó ember pedig egyszerűen jegy nélkül száll fel a vonatra, annál is inkább, mert jegyhez ugysem juthat. Sokszor elgondoltam már mással együtt, miért nem lehetne ezen a háboruzongató jegyváltási őrületen (mert így néz ki tisztos távolból a jegyváltás Szabadkán!) segíteni. Járta-eleget külföldön. Ott a városban vannak jegyváltási irodák vagy helyek. Egy trafik vagy más jellegű üzlet. A közönség egy része ott nyugodtan és tisztességesen megválthatja jegyét akár egy nappal előbb, sőt három napi érvényességgel is — a közönség sem szenved, a vasuti jegyváltásnál levő tisztviselőknél sem bontja meg idő előtt idegeit, az undort keltő lökdösés, üvöltés, jajgatás sem kizozza európai légkörhöz szokott izlésünket. A trafik elszámol a vasutnak — szívesen fizet ott bárki 10 fillérrel többet a trafikos fáradságáért — esetleg csak I. és II. oszt. jegyek volnának ott csak korlátolt számban, — az ülőhelyek számának megfelelően, mint Ausztriában és más civilizált államokban stb., szóval a részletkérdések megoldását már a szakemberekre bizzuk. Én és velem együtt sok más ember csak arra kérne felvilágosítást, hogy mi akadály volna ennek az igazán okos rendelkezésnek. Csak nem épen az okosság? ... Teljes tiszteltetel: Jegy nélküli utas.

Egy fűszerüzletberendezés eladó.
Cím a kiadóhivatalban.

Hirdetéseket felvesz a „Délvidék“ kiadóhivatala.

MENETREND

Budapestről érk. délután	1:00
éjjel	8:01*
	12:21
	3:59
Budapestre ind. délelőtt	10:15*
délután	1:55
éjjel	12:45
	5:28
Zomborból érk. délelőtt	10:02*
éjjel	10:11
Zomborra ind. éjjel	6:14*
	5:28
Ujvidékről érk. délelőtt	7:42
délután	1:31
éjjel	11:50
Ujvidékre ind. délután	1:48
éjjel	6:26*
	4:44
Szegedről érk. délelőtt	7:42
délután	12:40
éjjel	8:07
Szegedre ind. délelőtt	6:16*
délután	1:30
éjjel	12:05
Cserevénka—Gombosról érk. éjjel	8:57
Cserevénka—Gombosra ind. éjjel	4:42
Zentáról érk.	11:05
Zentára ind.	4:33
Bajáról érk. délelőtt	9:02
éjjel	9:26
Bajára ind.	7:00
	5:05
Bácsalmásról érk. délelőtt	7:45

A *gal jelzettek gyorsvonatok. Az éjjeli idő: este 8-tól reggel 6-ig

Eladó

borok és szőlő SZOBONYA BERTALAN

Hergosi Királyhalmán elad 600 hl. ó és tavalyi bort, törköypótlékát 150—200 hl. Chasselas szőlő, továbbá Madeleine angevinet és Kossuth Lajost helyben átvéve és a vevő kosaraiba mérve.

Egy jó házból való fiu fizetéssel felvétetik a SZENT ANTAL nyomdában

Viszketegség, sömör, rüh

bajit leggyorsabban elmulasztja a Dr. Flesch-féle eredeti

„Barnaszir“.

Nincs szaga, nem piszkít. Mindig eredeti pecsétes dr. Flesch-féle kérjük. Próbátégely 1'60, nagy tégely 3 kor. - - családi tégely 9 korona. - -

Kapható Szabadkán: Decsy Gyula Szt. Teréz" e. városi gyógyszerárában I. kör, Deák-utca, Kiskápolna mellett.

500—800 literes

boros hordókat

nagyobb mennyiségben

! vesznek !

Nejcesek Géza fűszerkereskedő. Telefon 222.

Közeli tanyára családos

csősz,

illetve feles

konyhakertészt keresek. Németk Simon, IV. kör, Beresényi utca 637.

Női szépség

csak akkor állandó ha „Medea“ emulcrémel

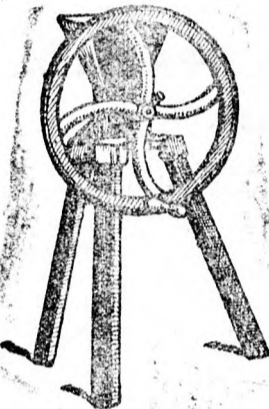
használ szavatosságunk mellett.

Megszüntet minden arcbőr-tisztatlanságot és hide arc bőrt károsítja. Ár 14 korona.

Kapható: Mátis Bora kozmetikus s vegyészud Kispest.

A „Délvidék“ már fél két-tőkor kapható az utcán

A legjobb és legtökéletesebb daráló

kis és nagy gazdaságok részére nélkülözhetetlen

Kicsereíthető hengerrendszer.

Ára 75 korona.

Azonnal szállítható. Előlegül 10 kor. küldendő. Megrendelhető pontos cím :: és vasutállomás megjelölésével. ::

SOHR PÁL

acéláru különlegességek gyári raktár

Somogyasil.

IZLÉSES ÉS OLCSO ÜZLETI LEVÉL-
:: PAPIROK ES BORITÉKOK A :::

SZENT-ANTAL KÖNYVNYOMDÁBAN

SZEREZHETŐK BE.

Horvát Országos Bank R. T. fiókja, Szabadka.

Központ: Osijek Flókok: Szabadka, Zagreb, Karlovác, Novi Cirkvenica. Befizetett alaptőke 10.000,000 és tartalékalap 2.000,000 K.

Elfogad: betéteket könyvecskőkre és folyószámlán a legkedvezőbb feltételek mellett. — A betétekre a moratórium rendelkezései nem vonatkoznak és azok megállapodás szeriut fizetettnek ki.

Vesz és elad: mindenféle értékpapirokat (állami címleteket, zálogleveleket, sorsjegyeket stb.) külföldi érc- és papírpénzeket és az összes egyéb értékeket napi áron.

== Atvesz letétbe és kezelésre értékpapirokat. ==

Folyósít: Jelzálogkölesönöket földbirtokra és nagyobb városokban házakra.

Kibocsajt: 4% és 5% (utóbbiak 3% nyeresémmel) papitársi biztosságu, adómentes, mindentáto úvadák céljaira alkalmas zálogleveleket.

FINANCIROZ ipari és kereskedelmi vállalatokat, végez birtokparcellázásokat és elfogad ingatlanokra vonatkozó komissionális megbízásokat.

VÉGI LEGELŐNYŐSEBB feltételek mellett az összes banküzleteket, továbbá bürzei és komissionális megbízásokat.

Arusztály: Árusit előnyös áron: legjobb belföldi gyártmányu arató-, fűkaszáló- és vetőgépeket, cséplőgépgarnitúrákat kukorica-kapáló és sormivelő ekéket, boronákat, szecskavágó-, daráló-, valamint egyéb gazdasági gépeket.